

Агата Кристи

ИСКРЯЩ
ЦИАНКАЛИЎ

АГАТА КРИСТИ

ИСКРЯЩ ЦИАНКАЛИЙ

AGATHA CHRISTIE ® SPARKLING CYANIDE
Copyright © 2012 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

Sparkling Cyanide © 1945 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

Искрящ цианкалий ©1992, Agatha Christie Limited. All rights reserved

Художествено оформление на корицата – Димитър Стоянов – Димò
© Издателство ЕРА, София, 2012

ISBN 978-954-389-230-3

Книгите на ЕРА търсете на
www.erabooks.net

ЕРА

КНИГА I

РОЗМАРИ

„Какво мога да направя, за да залича спомените си?“

За Розмари Бартън, умряла преди близо година, мислеха шестима души...

1

АЙРИС МАРЛ

Айрис Марл мислеше за сестра си, Розмари.

В продължение на близо година тя се бе мъчила да се отърве от спомените за нея. Не искаше да се връща към миналото.

Беше прекалено болезнено... прекалено ужасно!

Посинялото от цианкалия лице, конвулсивно стиснатите пръсти...

Контрастът между това и веселата хубава Розмари от предишния ден... Е, може би не точно весела. Беше преболедувала инфлуенца... чувстваше се потисната, паднала духом... За всичко това стана дума при предварителното следствие. Самата Айрис го посочи. То обясняваше самоубийството на сестра ѝ, нали?

След като следствието приключи, Айрис целенасочено се бе мъчила да прогони всичко от главата си. Каква полза има от спомените? Забрави изцяло! Забрави цялата тази ужасна история!

Сега обаче тя разбра, че трябва да си спомни. Трябваше да се замисли за миналото... Внимателно да възстанови всичко, дори маловажните на пръв поглед подробности...

Необикновеният разговор с Джордж миналата вечер я подтикна към това.

Беше толкова неочакван, толкова шокиращ. Чакай! Чак толкова неочакван ли беше наистина? Нямаше ли някакви признаци и преди това? Джордж беше станал мълчалив, разсеян... вършеше необясними неща... беше... да... беше станал особен. Това е точната дума!

Всичко подсказваше, че ще се случи нещо такова... като миналата вечер, когато той извади писмата от чекмеджето на бюрото си и ѝ ги показа.

Така че сега тя не можеше да направи нищо... Трябваше да мисли за Розмари... да си спомня за нея.

Розмари... сестра ѝ.

Айрис изведнъж с ужас осъзна, че едва сега се замисля за сестра си за първи път. Тоест за първи път се мъчеше да я погледне обективно, като личност.

Винаги я беше приемала, без да си задава въпроси. Човек не разсъждава за баща си, за майка си или леля си. Те просто съществуват и толкова.

Никой не възприема близките си като обикновени човешки същества. Не се пита що за хора са.

Що за човек беше Розмари?

Сега отговорът на този въпрос беше толкова важен! Много неща биха могли да зависят от него. Айрис се потопи в миналото. Двете с Розмари като деца...

Розмари – с шест години по-голяма.

Пред очите ѝ заиграха образи от миналото – кратки епизоди, хаотични проблисъци. Тя – съвсем малка – яде хляб и мляко, а Розмари – важна със завързаната си на две опашки коса – „учи уроците“ си, седнала на масата.

Лято на морския бряг – Айрис завижда на Розмари, защото е „голямо момиче“ и умее да плува!

Розмари отива да учи в пансион – идваше си за ваканциите. После, Айрис е ученичка, а Розмари се „шлифова“ в Париж. Ученичката Розмари – непохватна, краката и ръцете сякаш ѝ пречат. „Шлифованата“ Розмари, завърнала се от Париж с някаква нова, непознатата и респектираща елегантност, с мек говор, изящна, с поклащаща се заоблена фигура, със златисточервена кестенява коса, тъмносини очи и дълги черни мигли. Смущаващо красиво същество – пораснало в друг свят!

След това се виждаха много рядко. Пропастта от шест години между тях по онова време беше най-дълбока.

После Айрис ходеше на училище, а Розмари бе изцяло погълната от водовъртежа на „сезона“. Дори когато се върна у дома след пансиона, пропастта между двете остана. Животът на Розмари беше запълнен със сутрини, прекарани в леглото, обеди с други дебютантки и танци през повечето вечери. Айрис прекарваше времето си с мадмоазел в стаята за учене. Понякога се разхождаше в парка. В девет вечеряше и в десет вече беше в леглото. Контактите между двете сестри се свеждаха до кратки реплики:

– Здравей, Айрис. Позвъни за такси, агънце! Моля те! Ще закъснея убийствено!

Или:

– Не ми харесва тази рокля, Розмари. Не ти стои добре. Като раздърпана е!

След това дойде годежът на Розмари с Джордж Бартън. Възбуда, пазаруване, реки от подаръци, булчински рокли.

Сватбата. Айрис крачеше след булката в черквата и чуваше шепот:

– Колко е красива!

Защо Розмари се омъжи именно за Джордж? Още тогава Айрис беше изненадана. Толкова много вълнуващи млади мъже ѝ се обаждаха, излизаха с нея. Защо избра тъкмо Джордж Бартън – петнайсет години по-възрастен от нея? Наистина, беше мил и приятен, но съвсем определено – скучен.

Джордж беше заможен, но не в богатството му беше причината. Розмари също имаше пари, при това никак не малко.

Парите на чичо Пол...

Айрис внимателно прерови паметта си, за да разграничи онова, което знаеше тогава, от това, което бе научила после.

Например чичо Пол.

Всъщност той не ѝ беше истински чичо и Айрис знаеше това още от самото начало. Без да ѝ казват, тя беше наясно с някои факти. Пол Бенет бе обичал майка им, но тя беше предпочела друг, по-беден мъж. Пол Бенет бе приел поражението си романтично – беше останал приятел на семейството и бе запазил платоническата си романтична преданост. Превърнал се беше в чичо Пол и беше станал кръстник на първото дете – Розмари. Когато почина, стана ясно, че е завещал цялото си състояние на кръщелницата си – тогава момиче на тринайсет години.

Освен красотата си, сега Розмари имаше и наследство. А се беше омъжила за добродушния скучен Джордж Бартън.

Защо? Айрис си бе задавала въпроса тогава, задаваше си го и сега. Не вярваше някога сестра ѝ да е била влюбена в Джордж. Но изглеждаше много щастлива и беше привързана към съпруга си – съвсем определено.

Беше привързана. Айрис знаеше тези неща, защото след смъртта на майка им – деликатната, хубава Виола Марл – тя отиде да живее при Розмари Бартън и мъжа ѝ. Тогава беше на седемнайсет години.

На седемнайсет. Айрис се замисли. Що за човек е била тогава? Какво беше чувствала, виждала, как бе разсъждавала?

Стигна до заключението, че младата Айрис Марл не се беше развивала достатъчно бързо – не беше използвала мозъка си, беше се примирила с нещата такива, каквито са. Била ли е огорчена от факта, че майка ѝ изцяло беше отдадена на Розмари? В общи линии ѝ се струваше, че не. Бе приела без никакво колебание, че Розмари е по-важната от двете. Розмари вече беше „излязла“ в обществото – естествено бе майка им да се грижи повече, доколкото ѝ позволяваше здравето, за по-голямата си дъщеря. Нямаше нищо по-естествено от това. Някой ден щеше да дойде редът и на Айрис. Виола Марл беше доста далечна майка – заета преди всичко със здравето си, тя поверяваше децата си на бавачки, гувернантки, училища – но в кратките моменти, които прекарваше с тях, неизменно бе очарователна и мила. Хектор Марл почина, когато Айрис беше на пет години. Някак си, без да има представа откъде и как е научила, тя знаеше, че баща ѝ е пиел повече, отколкото трябва.

Седемнайсетгодишната Айрис Марл бе приела живота такъв, какъвто е; беше тъгувала за майка си, беше носила траур, беше отишла да живее в къщата на сестра си и мъжа ѝ, на площад „Елвастън“.

Там понякога много сучаеше. Айрис нямаше да „излезе“ от къщи, за да влезе в обществото официално до следващата година. Междувременно три пъти седмично вземаше уроци по френски, немски и някои науки. Често нямаше какво да прави и дори с кого да си поговори. Джордж беше мил, приятен и се държеше с

нея като брат. Отношението му никога не се промени. И сега беше същият.

А Розмари? Айрис не я виждаше често. Повечето време сестра ѝ прекарваше навън. Шивачи, коктейли, бридж...

Какво всъщност знаеше за родната си сестра? За вкусовете ѝ, за надеждите ѝ, за страховете ѝ? Тръпки да те побият, като си помислиш колко малко можеш да познаваш човека, с когото си живял в една и съща къща толкова дълго! Сестрите не бяха близки помежду си.

Но сега трябваше да се замисли. Трябваше да си спомни. Би могло да е важно.

Без съмнение, Розмари изглеждаше щастлива...

До онзи ден – една седмица преди да се случи трагедията.

Тя, Айрис, никога нямаше да го забрави. Този ден беше запечатан в паметта ѝ кристално ясно – всяка подробност, всяка казана дума. Блестящата махагонова маса, бутнатият назад стол, набързо изписаният лист...

Айрис затвори очи и си представи сцената.

Как влезе в стаята на Розмари, как внезапно спря.

Толкова се стресна! Това, което видя! Розмари, седнала до писалището с глава, опряна на дланите ѝ. Розмари, разплакана, разтърсвана от дълбоки неукротими ридания. Никога дотогава не беше виждала сестра си да плаче и я обзе страх.

Наистина Розмари беше преболедувала инфлуенца. Всички знаеха, че след тази болест „човек се чувства депресиран“. И все пак...

Айрис извика с детски, уплашен глас:

– Розмари! Какво има?

Розмари се изправи и махна косата от разкривеното си лице. Направи усилие да се овладее. Каза забързано:

– Нищо, няма нищо. Какво си ме зяпнала така?

Стана и излезе от стаята.

Озадачена и разтревожена, Айрис направи няколко крачки напред. Погледът ѝ се спря на писалището, където зърна собственото си име, написано с почерка на сестра ѝ. Нима на нея беше писала Розмари?

Приблужи се още и погледна синия лист, с големите, характерно разкривени букви, сега дори повече, заради бързането и вълнението.

„Мила Айрис,

Няма никакъв смисъл да пиша завещание, защото и без това парите ми ще получиш ти, но искам да съм сигурна, че някои от нещата ми ще отидат при определени хора.

На Джордж – бижутата, които ми е подарил, а също и малкото порцеланово ковчеже, което купихме, когато бяхме сгодени.

На Глория Кинг – платинената ми табакера. На Мейзи – конят ми от китайски порцелан, който винаги ѝ е харес...“

Писмото свършваше тук с дълга права линия, когато Розмари бе хвърлила писалката и се беше разплакала.

Айрис стоеше като вкаменена.

Какво означаваше това? Розмари не беше на смъртно легло, нали? Болестта ѝ беше много тежка, но вече всичко бе минало. Пък и хората не умират от инфлуенца... поне понякога. А Розмари бе оздравяла. Сега беше съвсем добре – само малко отпаднала и слаба.

Айрис плъзна поглед по редовете още веднъж и една фраза ѝ направи силно впечатление:

„...и без това парите ми ще получиш ти...“

Тогава за първи път разбра какви са условията в завещанието на Пол Бенет. От малка знаеше, че Розмари е наследила състоянието на чичо Пол, че е богата, докато тя самата е сравнително бедна. Дотогава изобщо не си

беше задавала въпроса какво ще стане с богатството, ако сестра ѝ умре.

Ако някой я беше попитал, щеше да отговори, че ще го получи Джордж, като неин съпруг, само би добавила, че е абсурдно Розмари да умре преди него!

Но листът, написан от ръката на сестра ѝ, черно на бяло, стоеше пред очите ѝ. Ако сестра ѝ умреше, парите щеше да получи Айрис. Но нима това беше законно? Наследството трябваше да получи съпругът, не сестрата! Освен, разбира се, ако Пол Бенет не е поставил изрично това условие в завещанието си. Да, сигурно това беше обяснението. Чичо Пол беше пожелал тя да придобие състоянието му, ако Розмари умре. Това правеше положението по-малко нечестно.

Нечестно? Когато думата изскочи в мислите ѝ, тя се стресна. Нима беше мислила, че е нечестно Розмари да получи всичките пари на чичо Пол? Предположи, че някъде дълбоко в себе си е чувствала именно това. Наистина беше нечестно. В края на краищата, тя и Розмари бяха сестри. Беше ги раждала една и съща майка. Защо чичо Пол трябваше да завещае всичко само на едната?

Розмари винаги бе имала всичко!

Празненства, рокли, млади влюбени в нея мъже, обожаваш я съпруг...

Единственото неприятно нещо, което преживя сестра ѝ, беше заболяването от инфлуенца. Но дори и това не продължи повече от седмица.

Тя се поколеба, застанала до писалището. Този лист... нима Розмари го беше оставила, за да го види прислугата?

Моментната нерешителност я напусна, тя го грабна, съгна го на две и го прибра в едно от чекмеджетата.

След фаталния рожден ден писмото бе намерено на същото място и бе прието като допълнително

доказателство, ако въобще имаше нужда от доказателства, че след заболяването си Розмари се е чувствала депресирана и нещастна и че не е изключено още тогава да е мислила за самоубийство.

Депресия след прекарана инфлуенца. Това беше мотивът, приет от следствието. Мотивът, за чието установяване беше помогнала Айрис. Той може би беше недостатъчен, но тъй като нямаше никакъв друг, в края на краищата бе приет. Тази година инфлуенцата беше лоша.

Нито Айрис, нито Джордж Бартън не можаха да открият никаква друга причина – тогава.

Сега, след като си мислеше за случката на тавана, Айрис се чудеше как е могла да бъде толкова сляпа.

Всичко е ставало пред очите ѝ! И тя не е забелязала нищо!

Спомените ѝ прескочиха към празнуването на рождения ден и разигралата се трагедия. Нямаше нужда да мисли и за това. То беше свършило – край. Не мисли за ужаса, за следствието, за тиковите по лицето на Джордж и за зачервените му очи. Спомни си какво имаше в куфара на тавана.

***

Това се случи около шест месеца след смъртта на Розмари. Айрис продължи да живее в къщата на площад „Елвастън“. След погребението адвокатът на семейство Марл – достолепен господин с блестяща плешива глава и неочаквано проницателни очи, проведе разговор с Айрис. Обясни ѝ с възхитителна простота, че според завещанието на Пол Бенет Розмари получава цялото му състояние, което при смъртта си трябва да остави на своите деца. В случай че умре бездетна, всичко оставаше за Айрис. Адвокатът ѝ каза, че наследството е